SKLEP SVETA (SZVP) 2022/2275

z dne 18. novembra 2022

o podpori razvoju mednarodno priznanega sistema za potrjevanje upravljanja orožja in streliva (AAMVS) za preprečevanje nedovoljenega širjenja orožja

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 19. novembra 2018 sprejel strategijo EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo z naslovom „Zaščita orožja, varnost za državljane“ (v nadaljnjem besedilu: strategija EU o osebnem in lahkem orožju). Namen strategije EU o osebnem in lahkem orožju je usmerjati celostne, kolektivne in usklajene evropske ukrepe za preprečevanje in zajezitev nedovoljenega pridobivanja osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva s strani teroristov, storilcev kaznivih dejanj in drugih nepooblaščenih akterjev ter za spodbujanje prevzemanja odgovornosti v zakoniti trgovini z orožjem.

(2) V strategiji EU o osebnem in lahkem orožju je navedeno, da je nezadostna varnost zalog orožja ključni dejavnik, ki omogoča preusmerjanje orožja in streliva z dovoljenega na nedovoljene trge. Unija in njene države članice se zavezujejo, da bodo drugim državam pomagale izboljšati upravljanje in varnost državnih zalog s krepitvijo nacionalnih zakonodajnih in upravnih okvirov ter s krepitvijo institucij, ki urejajo zakonito ponudbo in upravljanje zalog osebnega in lahkega orožja.

(3) Urad Združenih narodov za razorožitev (UNODA) je razvil standarde in dobre prakse za upravljanje osebnega orožja in streliva, zlasti mednarodne tehnične smernice za upravljanje zalog streliva (IATG) in modularno zbirko za izvajanje nadzora nad osebnim orožjem (MOSAIC), prej znano kot mednarodni standardi za nadzor nad osebnim orožjem (ISACS). Strategija EU o osebnem in lahkem orožju Unijo zavezuje k spodbujanju in izvajanju standardov in dobrih praks.

(4) Na tretji konferenci Združenih narodov (ZN) za pregled napredka pri izvajanju akcijskega programa ZN za preprečevanje, boj in odpravljanje vseh oblik nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem tako na globalni kot na regionalni ravni 30. junija 2018 je bil sprejet končni dokument, v katerem so države obnovile zavezo za preprečevanje in zajezitev preusmerjanja osebnega in lahkega orožja. Države so ponovno potrdile, da bodo podvojile nacionalna prizadevanja za zagotovitev varnega, zanesljivega in učinkovitega upravljanja zalog osebnega in lahkega orožja v lasti vlad, zlasti v konfliktnih in pokonfliktnih razmerah. Države so tudi priznale pomen uporabe ustreznih mednarodnih standardov za krepitev izvajanja akcijskega programa ZN za preprečevanje, boj in odpravljanje vseh oblik nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem tako na globalni kot na regionalni ravni.

(5) Generalna skupščina ZN je 24. decembra 2021 sprejela Resolucijo 76/233, s katero je ustanovila odprto delovno skupino za pripravo sklopa političnih zavez, ki bo nov globalni okvir za odpravo obstoječih vrzeli pri stalnem upravljanju s strelivom. Na osmem bienalnem srečanju držav za obravnavo izvajanja akcijskega programa ZN (v nadaljnjem besedilu: BMS8) leta 2022 so se udeleženci seznanili s to odprto delovno skupino.

(6) V agendi ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 je potrjeno, da je boj proti nedovoljeni trgovini z osebnim in lahkim orožjem nujen za uresničevanje številnih ciljev trajnostnega razvoja, vključno s tistimi, ki se nanašajo na mir, pravičnost in močne institucije, zmanjševanje revščine, gospodarsko rast, zdravje, enakost spolov in varna mesta. Zato so se vse države v okviru cilja trajnostnega razvoja 16.4 zavezale, da bodo znatno zmanjšale nedovoljene finančne tokove in nedovoljene tokove orožja.

(7) Generalni sekretar ZN je v programu za razorožitev „Varovanje naše skupne prihodnosti“, ki je bil predstavljen 24. maja 2018, pozval k boju proti prekomernemu kopičenju konvencionalnega orožja in nedovoljeni trgovini z njim ter se v zvezi z osebnim orožjem zavzel za pristope na ravni posameznih držav. Unija je sklenila, da bo podprla ukrep 22 tega programa: „Varovanje prekomernih in slabo upravljanih zalog“.

(8) Generalna skupščina ZN je 4. decembra 2017 sprejela resolucijo 72/55 o problemih zaradi prekomernega kopičenja zalog konvencionalnega streliva. Navedena resolucija podpira pobude na mednarodni, regionalni in nacionalni ravni, s pomočjo katerih je mogoče boljše razumeti, kako bi lahko izboljšali trajnostno upravljanje streliva, med drugim z izvajanjem IATG.

(9) Ženevski mednarodni center za humanitarno odstranjevanje min (GICHD) prispeva k razvoju, pregledovanju in spodbujanju mednarodnih standardov za razminiranje ter prek svetovalne skupine za upravljanje s strelivom (AMAT) k razvoju, pregledovanju in razširjanju IATG. AMAT je bila ustanovljena na podlagi skupne pobude centra GICHD in UNODA v odziv na dejstvo, da je treba nujno podpirati države pri varnem, zaščitenem in učinkovitem upravljanju streliva, v skladu z IATG.

(10) Unija preučuje možnost vzpostavitve mednarodno priznanega sistema za potrjevanje politike in praks na področju orožja in streliva na državni ravni in ravni končnih uporabnikov. Sklep Sveta (SZVP) 2020/979 ([1]) je pooblastil AMAT za projekt razvoja mednarodno priznane AAMVS za preprečevanje nedovoljenega širjenja orožja in naključnih eksplozij.

(11) Čeprav obstajajo različni mednarodni standardi, smernice in dobre prakse za upravljanje in varnost zalog, trenutno ni mednarodno priznane metodologije, ki bi dajala zagotovila o zmogljivostih tretje države ali končnih uporabnikov za preprečevanje „preusmerjanja“, kot je določeno v členu 11 Pogodbe o trgovini z orožjem, njihovih zalog orožja in streliva. Z mednarodno priznano metodologijo za neodvisno potrjevanje skladnosti z mednarodnimi standardi za upravljanje orožja bo učinek pomoči, ki jo Unija zagotavlja tretjim državam v zvezi z upravljanjem zalog orožja, postal merljiv in bo v podporo pri ocenjevanju tveganja v okviru nadzora nad izvozom orožja –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. V okviru izvajanja strategije EU SALW je namen tega sklepa podpreti prizadevanja za zagotovitev varnega in zanesljivega upravljanja osebnega in lahkega orožja ter streliva z izboljšanjem postopkov odločanja deležnikov, ki se ukvarjajo z nadzorom izvoza ter mednarodnim sodelovanjem in pomočjo.

2. Na podlagi odstavka 1 so cilji tega sklepa naslednji:

(a) vzpostavitev delujočega AAMVS in

(b) spodbujanje prizadevanj regionalnih organizacij in njihovih držav članic za razvoj lastnih AAMVS.

3. Projekt je podrobno opisan v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (VP).

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2020/979 z dne 7. julija 2020 v podporo razvoju mednarodno priznanega sistema za potrjevanje upravljanja orožja in streliva v skladu z odprtimi mednarodnimi standardi (UL L 218, 8.7.2020, str. 1).

2. Za tehnično izvajanje projekta iz člena 1 sta zadolžena Ženevski mednarodni center za humanitarno odstranjevanje min (GICHD) in njegova specializirana agencija, svetovalna skupina za ravnanje s strelivom (AMAT).

3. GICHD in AMAT opravljata svoje naloge pod odgovornostjo visokega predstavnika. V ta namen visoki predstavnik sklene potrebne dogovore s centrom GICHD.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje projekta, ki ga financira Unija, je 1 792 690,84 EUR.

2. Odhodki, financirani z referenčnim zneskom iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilno upravljanje odhodkov iz odstavka 1. V ta namen s centrom GICHD sklene ustrezen sporazum. V sporazumu je določeno, da GICHD zagotovi prepoznavnost prispevka Unije glede na njegov obseg.

4. Komisija si prizadeva, da bi sporazum iz odstavka 3 sklenila čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. Svet obvesti o kakršnih koli težavah v zvezi s tem in o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. VP poroča Svetu o izvajanju tega sklepa na podlagi rednih opisnih poročil, ki jih pripravi GICHD. Ta poročila so izhodišče za ocenjevanje, ki ga izvede Svet.

2. Komisija poroča o finančnih vidikih projekta iz člena 1.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 3(3). Vendar pa ta sklep preneha veljati šest mesecev po datumu njegovega začetka veljavnosti, če se v tem obdobju ne sklene noben sporazum.

V Bruslju, 18. novembra 2022

Za Svet
predsednik
M. BEK

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

RAZVOJ MEDNARODNO PRIZNANEGA SISTEMA ZA POTRJEVANJE UPRAVLJANJA OROŽJA IN STRELIVA (AAMVS) ZA PREPREČEVANJE NEDOVOLJENEGA ŠIRJENJA

1. **Ozadje**

V skupnosti za nadzor nad oborožitvijo obstaja vse večje soglasje o tem, da ima učinkovito upravljanje zalog orožja in streliva osrednjo vlogo pri krepitvi ukrepov za nadzor izvoza orožja in streliva, ki preprečujejo preusmerjanje. V delovnem dokumentu, pripravljenem za sedmo konferenco držav pogodbenic (CSP7) Pogodbe o trgovini z orožjem (ATT), je predsedstvo CSP7 pozvalo države pogodbenice, naj „preučijo vse vidike upravljanja zalog orožja in streliva, tako pred izdajo izvoznega dovoljenja kot glede varnega in zanesljivega skladiščenja po dobavi.“ Poleg izmenjave informacij o nedovoljenih dejavnostih (člena 11(5) in 15(4) ATT) je tudi spodbudilo „države uvoznice in izvoznice, naj se dogovorijo o posebnih pogojih in zagotovilih v zvezi z objekti za skladiščenje, označevanjem blaga ali nadzorom končnih uporabnikov pred izvozom.“ Nazadnje in kot sredstvo za uskladitev s členom 13(2) je predsedstvo CSP7 predlagalo, da bi lahko države pogodbenice poročale o ukrepih, sprejetih za okrepitev fizične zaščite in upravljanja zalog, kot navedbo ukrepov, sprejetih za preprečevanje in obravnavo preusmerjanja ([1]).

Dajanje zagotovil o praksah upravljanja zalog v tretjih državah, kot je opisano v delovnem dokumentu CSP7, ostaja izziv. To področje je tehnično, informacije pa se obravnavajo kot zelo občutljive. To otežuje prizadevanja za izmenjavo informacij. V številnih sektorjih, tako zasebnih kot javnih, se ugotavljanje skladnosti uporablja za dajanje zagotovil o učinkovitosti, varnosti in zaščiti proizvodov in storitev. Ugotavljanje skladnosti zagotavlja mednarodno priznane metode za določanje, ali je proizvod ali storitev v skladu s sprejetimi normami in standardi. Čeprav obstajajo različni mednarodni standardi, smernice in dobre prakse za upravljanje in varnost zalog, trenutno ni mednarodno priznane metodologije, ki bi dajala zagotovila o zmogljivostih tretje države ali končnih uporabnikov za preprečevanje preusmerjanja (člen 11(1) ATT) njihovih zalog orožja in streliva.

V zvezi s tem Evropska unija od leta 2020 preučuje možnost vzpostavitve mednarodno priznanega sistema za potrjevanje politike in praks na področju orožja in streliva na državni ravni in ravni končnih uporabnikov. EU je s sprejetjem Sklepa Sveta (SZVP) 2020/979, kot je bil spremenjen s Sklepom Sveta (SZVP) 2021/2075, svetovalno skupino za upravljanje s strelivom (AMAT) Ženevskega mednarodnega centra za humanitarno odstranjevanje min (GICHD) zadolžila za projekt „Razvoj mednarodno priznanega sistema za potrjevanje upravljanja orožja in streliva (AAMVS) za preprečevanje nedovoljenega širjenja in naključnih eksplozij“. To je bilo večletno prizadevanje, razdeljeno na konkretne faze z namenskimi cilji in rezultati.

Cilj prve faze (SZVP 2020/979) je bil preučiti izvedljivost vzpostavitve mednarodno priznanega sistema za potrjevanje praks upravljanja osebnega in lahkega orožja ter streliva. Izvedljivost sistema se je ocenjevala na podlagi sedmih kategorij: tehnični, politični, pravni in gospodarski vidiki, vojaška varnost, varnost in zaščita skupnosti ter časovni okviri. V študiji je bilo ugotovljeno, da čeprav ni bilo opozorilnih znakov, ki bi preprečili razvoj takega sistema, bi politična volja zainteresiranih strani za sodelovanje v njem vseeno temeljila na njegovi končni zasnovi. Zainteresirane strani zato niso mogle obljubiti sodelovanja, dokler niso bila razjasnjena vprašanja o končni zasnovi sistema.

Cilj druge faze (SZVP 2021/2075) je bil razviti orodje za ocenjevanje, ki bi služilo kot temelj sistema, in opredeliti ustrezne možnosti za sistem AAMVS. Vzpostavljeno je bilo orodje za samoocenjevanje, preučene pa so bile tudi možnosti za vzpostavitev sistem potrjevanja. Projekt se je končal s priporočenim pristopom k razvoju operativnega sistema AAMVS.

Kaj je sistem AAMVS?

Informacije o splošnem stanju praks upravljanja orožja in streliva so zanimive za več zainteresiranih strani, tako domačih kot tujih. S pomočjo njih bi lahko na primer organi za nadzor izvoza okrepili svoje ocene tveganja preusmerjanja, ki se izvedejo pred odobritvijo izvoznega dovoljenja, tako da bi izboljšali analizo faze skladiščenja po dobavi, pri mednarodnem sodelovanju in zagotavljanju pomoči pa bi lahko bolje zadostili potrebam, ugotovljenim na podlagi analize sedanjih zmogljivosti.

([1]) Osnutek delovnega dokumenta predsednika CSP7: Okrepitev prizadevanj za odpravljanje nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem ter zagotovitev učinkovitega upravljanja zalog.

Namen sistema AAMVS je olajšanje izmenjave informacij o zmogljivosti končnih uporabnikov za vzdrževanje varnih in zanesljivih zalog. To se lahko doseže z oceno zmogljivosti strukture sistema upravljanja končnih uporabnikov glede na mednarodno priznane najboljše prakse iz mednarodnih tehničnih smernic za upravljanje zalog streliva (IATG) in modularne zbirke za izvajanje nadzora nad osebnim orožjem (MOSAIC).

V središču sistema AAMVS so orodja, razvita med izvajanjem Sklepa Sveta (SZVP) 2021/2075. Standardizirana samoocena, ki je eden od glavnih rezultatov, razvitih med izvajanjem Sklepa SZVP 2021/2075, zagotavlja metodologijo, ki analizira izpopolnjenost okvira sistema upravljanja, kot je opredeljen v smernicah za omogočanje zmogljivosti, opisanih v IATG 01:35. Ta samoocena se primerja z dokumentom za usmerjanje razlage rezultatov. Orodje lahko služi kot dvostransko orodje za izmenjavo informacij o splošnem stanju praks oboroženih sil pri upravljanju orožja in streliva.

Sistem AAMVS postane „sistem“, ko se to orodje začne splošno uporabljati v celotni organizaciji za podporo skupnih potreb. Organizacije, ki jih sestavljajo države članice s skupnimi zahtevami glede nadzora izvoza, uvoznimi predpisi, cilji krepitve zmogljivosti ali potrebami po spremljanju izvajanja instrumentov, so glavne kandidatke za to, da bi imele koristi od vzpostavitve sistema. V vsakem primeru skupna platforma dodatno olajšuje izmenjavo informacij. Standardizirana ocena bi se lahko uporabila za potrebe več zainteresiranih strani. Samoocena bi lahko veljala več let, kar bi omogočilo, da se že odobrene analize posredujejo odobrenim zainteresiranim stranem. To bi lahko zmanjšalo breme poročanja za končnega uporabnika, hkrati pa povečalo zmožnost uradnikov za nadzor izvoza, da v fazi pred izdajo dovoljenja dostopajo do informacij o pogojih skladiščenja po dobavi morebitnega končnega uporabnika uvoznika.

Za oblikovanje sistema AAMVS je na voljo več možnosti. To organizaciji omogoča, da sistem prilagodi svojim potrebam. Nekatere organizacije imajo lahko koristi od vzpostavitve sistema potrjevanja, pri katerem se lahko ena standardizirana analiza deli med pooblaščenimi uporabniki. Druge organizacije morda menijo, da je potrjevanje problematično, zato lahko izberejo manj specifične možnosti za izmenjavo informacij. Določitev, katere značilnosti so sprejemljive za vsako organizacijo, bo ključnega pomena za razvoj sistemov AAMVS.

Na podlagi zgoraj navedenih rezultatov in ugotovitev bo faza III projekta posvečena nadaljnjemu razvoju sistema AAMVS. Sprejet bo regionalni pristop k razvoju sistemov potrjevanja – s poudarkom na opredelitvi in nadgradnji obstoječih regionalnih organizacijskih struktur in mehanizmov za izmenjavo informacij ter razvoj prilagojenih metodologij in orodij za potrjevanje nacionalnih sistemov za upravljanje orožja in streliva (vključno z razvojem orodja za samoocenjevanje in ustreznih smernic za izvajanje ocenjevanja in razlago rezultatov ocenjevanja).

2. **Tehnični pristop**

Namen tega projekta je razvoj neodvisnih sistemov za potrjevanje upravljanja orožja in streliva (AAMVS) v okviru obstoječih regionalnih organizacijskih struktur. Vsak sistem bo deloval neodvisno ter bo temeljil na orodjih in metodoloških smernicah, razvitih med izvajanjem Sklepa Sveta (SZVP) 2021/2075. Orodje vključuje standardizirano metodologijo samoocenjevanja, prilagojeno kontekstu in standardom regije, dogovorjeni postopek potrjevanja ali točkovanja, ki lahko uporabi strokovno znanje iz regije za analizo rezultatov samoocenjevanja, platformo za izmenjavo informacij za lažji prenos nekaterih informacij pooblaščenim organom prosilcem in majhen okvir upravljanja za ohranitev vzdržnosti sistema.

Z izvajanjem tega projekta bi EU načrtovala, razvijala, preizkušala in izvajala prvi regionalni sistem AAMVS. Sistem EU AAMVS bi državam članicam služil kot platforma za izmenjavo in dostop do informacij o praksah upravljanja orožja in streliva v standardizirani obliki na podlagi samoocen, ki jih opravijo končni uporabniki v tretjih državah. EU bi dejavno prispevala k oblikovanju vseh značilnosti sistema z uporabo mreže strokovnjakov v EU in državah članicah EU, ki bi svetovali na vseh področjih zasnove. Za spodbujanje razprav z mrežo in izvajanje zasnove bo odgovoren GICHD.

Sistem EU AAMVS bi okrepil zmožnost Delovne skupine za neširjenje orožja in izvoz orožja (podskupina COARM), organov držav članic EU za nadzor izvoza in Evropskega mirovnega instrumenta (EPF), da analizirajo preusmeritve po dobavi in tveganja naključnih eksplozij, povezana s sistemom za upravljanje orožja in streliva končnega uporabnika. Te informacije bi podprle njihove ocene tveganja preusmeritve, ki so jih izvedle pred izdajo izvoznega dovoljenja. Samoocena sistema AAMVS bi lahko podprla tudi Delovno skupino za neširjenje orožja in izvoz orožja (podskupina CONOP) in

postopke držav članic EU za mednarodno pomoč in krepitev zmogljivosti, saj bi zagotovila standardizirano oceno skladnosti okvira za upravljanje orožja in streliva z mednarodnimi dobrimi praksami. To bi podprlo opredelitev pomanjkljivosti in potreb, s čimer bi prizadevanja za krepitev zmogljivosti usmerili tja, kjer so sredstva najbolj potrebna.

Ta projekt bo ozavestil tudi druge podregije o sistemu AAMVS in koristih razvoja standardiziranega pristopa k ocenjevanju in izmenjavi informacij o praksah upravljanja orožja in streliva. Cilj tega ozaveščanja je spodbuditi druge regionalne organizacije, da razvijejo prilagojene sisteme AAMVS in podprejo uporabo orodja za samoocenjevanje. Ta prizadevanja bodo temeljila na prizadevanjih za ozaveščanje pri izvajanju sklepov Sveta (SZVP) 2020/979 in (SZVP) 2021/2075. Če med ozaveščanjem regionalna organizacija zaprosi za podporo pri razvoju sistema AAMVS, bi lahko projekt preusmeril sredstva v podporo tem prizadevanjem.

3. **Splošni cilji**

Glavni cilj tega projekta je podpreti prizadevanja za zagotovitev varnega in zanesljivega upravljanja osebnega in lahkega orožja ter streliva z izboljšanjem postopkov odločanja zainteresiranih strani, ki se ukvarjajo z nadzorom izvoza ter mednarodnim sodelovanjem in pomočjo.

Ta cilj bo dosežen s povečanjem preglednosti praks upravljanja osebnega in lahkega orožja ter streliva, ki jih izvajajo končni uporabniki v tretji državi. Z večjo ozaveščenostjo o teh praksah bodo zainteresirane strani lahko sprejemale boljše odločitve v zvezi z odobritvijo prenosov in pobudami za krepitev zmogljivosti.

Da bi ta cilj dosegli, sta glavna cilja projekta:

1) vzpostavitev delujočega sistema AAMVS.

2) spodbujanje prizadevanj regionalnih organizacij in njihovih držav članic za razvoj lastnih sistemov AAMVS.

4. **Opis dejavnosti**

Cilj št. 1: Vzpostavitev delujočega sistema AAMVS.

Prvo leto: Utrditev okvira sistema AAMVS

DEJAVNOSTI		REZULTATI
Vzpostavitev svetovalne mreže EU, ki jo sestavljajo zainteresirane strani, ki lahko zagotavljajo strokovno svetovanje o vsebinskih in operativnih smernicah o zadevah v zvezi s politiko in dejavnostmi EU. Ti svetovalci bodo pozvani, naj prispevajo informacije v razvojni fazi sistema EU AAMVS, da bi zagotovili, da bo sistem ustrezal namenom EU. Projektna skupina GICHD bo odgovorna za upoštevanje njihovih nasvetov. Prizadevanja bodo usmerjena v organizacijo več srečanj v živo skozi vse leto. Namen svetovalne mreže je zagotoviti, da bodo zainteresirane strani iz EU prevzele vodilno vlogo pri oblikovanju sistema, ki bo ustrezal njihovim potrebam in delovnim procesom. Svetovalci bodo prispevali k opredelitvi naslednjih sistemskih značilnosti: — osnutek politike za delovanje sistema AAMVS ter nadzor nad njim in njegovo vzdrževanje; — pregled orodja za samoocenjevanje glede primernosti in ustreznosti glede na potrebe; — določitev ustreznih subjektov za potrjevanje in nadzor nad izvajanjem sistema AAMVS; — določitev vrste izmenjave informacij, ki se dovoli na elektronski platformi in dvostransko.		Izvajanje orodij EU, prilagojenih merilom EU, ki jih je potrdila EU. Oblikovanje okvirnega dokumenta za sistem EU AAMVS, skupaj z razvojno strategijo.

Potrditev samoocene in analize potrjevanja. Tehnični strokovnjaki EU morajo pregledati, prilagoditi in potrditi splošna orodja za samoocenjevanje, razvita med izvajanjem Sklepa Sveta (SZVP) 2021/2075, da se zagotovi, da ustrezajo zahtevam zainteresiranih strani iz EU. Tehnično potrjevanje orodij za samoocenjevanje, ki so jih odobrili tematski strokovnjaki (upravljanje orožja in streliva ter nadzor izvoza). Ocena zahteve glede zasnove spletnih strani za vzpostavitev platforme za izmenjavo informacij. Na podlagi priporočil svetovalcev EU bo ocena določila programske zahteve za vzpostavitev želene spletne platforme.		Vključitev zapiskov in korespondence iz komunikacij s svetovalno mrežo EU. Vzpostavitev načrta za razvoj spletne platforme, ki vključuje zasnovo, razvoj, preskušanje in dokončanje.

Drugo leto: Preskušanje orodij in sistemov

DEJAVNOSTI		**REZULTATI**
Preskus orodij za samoocenjevanje v tretjih državah. Preskusi bodo sestavljeni iz treh elementov: — podpora tretjim državam in vsem akterjem (posrednikom itd.), ki sodelujejo v prizadevanjih za zadovoljivo samoocenjevanje; — ocena izzivov pri izvajanju, s katerimi se soočajo vsi udeleženi akterji pri dokončanju ocene, in njihovih pomislekov glede izmenjave informacij; — priprava ocenjevalnega poročila, v katerem bodo poudarjeni izzivi in pridobljene izkušnje.		Ocenjevalno poročilo o preskušanju samoocenjevanja.
Zasnova, preskus in validacija spletne platforme glede na specifikacije svetovalne mreže EU.		Ločeno gradivo za usposabljanje, kar zadeva samoocenjevanje in potrjevanje.
Priprava gradiva za usposabljanje in operativni postopki za podporo prizadevanjem za dokončanje samoocene, standardizacijo postopka potrjevanja in vodenje mehanizma za nadzor nad sistemom.		Oblikovane politike in operativni postopki za izvajanje potrjevanja in za mehanizem nadzora nad sistemom.
Priprava smernic za delovanje sistema AAMVS in nadzor nad njim.		Spletna platforma za izmenjavo informacij o sistemu AAMVS.
Posodobitev svetovalne mreže EU o stanju izvajanja ter razprava o izzivih in vprašanjih, ki se pojavijo.		Dopisi svetovalcem EU.

Cilj št. 2: Spodbujanje drugih organizacij k razvoju lastnih regionalnih sistemov AAMVS.

Prvo leto: Vključitev sistema AAMVS v dve regionalni organizaciji; nadaljnje preučevanje povezav z mednarodnimi instrumenti

DEJAVNOSTI	REZULTATI
Izvajanje dogodkov ozaveščanja z dvema regionalnima organizacijama in njunimi državami članicami za spodbujanje regionalnega koncepta sistema AAMVS. To bo vključevalo največ tri obiske zadevne regije. Prvi sestanek z regionalno organizacijo bo namenjen spodbujanju razvoja regionalnega sistema AAMVS in po želji začetku načrtovanja naslednjih korakov. Drugo srečanje bi vključevalo vse države članice EU in bi služilo kot uvod v sistem in koristi. Na sejah o nadaljnjih ukrepih naj bi se še naprej spodbujala vzpostavitev regionalnega sistema AAMVS in njegovo načrtovanje.	Regionalne organizacije in njihove države članice so se seznanile s sistemom EU AAMVS in koristmi, ki jih bodo imele, če vzpostavijo svojega.
Sodelovanje na srečanjih regionalnih in mednarodnih instrumentov za nadzor nad oborožitvijo. To bi lahko vključevalo organizacijo spremljevalnih dogodkov ali drugih dogodkov za promocijo sistema AAMVS in razvoj sistema EU AAMVS.	

Drugo in tretje leto: Uvedba sistema AAMVS pri dveh regionalnih organizacijah na leto, nadaljevanje mednarodne promocije

Opomba: v drugem in tretjem letu se načrt projekta razlikuje glede na rezultat prizadevanj za regionalno promocijo sistema AAMVS v preteklem letu. Prvotni načrt je izvedba dveh dejavnosti regionalnega ozaveščanja na leto, v skladu z obliko, opisano v prvem letu. Vendar če regionalna organizacija potrdi željo po izvajanju sistema AAMVS, bo skupina AMAT zaprosila EU za dovoljenje za preusmeritev dela sredstev v razvoj sistema AAMVS v regiji, ki želi izvajati ta sistem. To bi povzročilo zmanjšanje števila vključenih regionalnih organizacij na leto, vendar bi se lahko povečalo število držav, ki uporabljajo okvir sistema AAMVS in imajo od njega koristi.

5. **Agencija, zadolžena za tehnično izvajanje**

Ženevski mednarodni center za humanitarno odstranjevanje min (GICHD) bo prek svoje specializirane skupine AMAT vodil izvajanje projekta. Natančneje, skupina AMAT bo na čelu upravljanja in izvajanja vseh dejavnosti tega projekta ter bo odgovorna za proračun in poročanje. Skupina AMAT je bila odgovorna tudi za upravljanje in izvajanje dejavnosti iz sklepov Sveta (SZVP) 2020/979 in (SZVP) 2021/2075.

Skupina AMAT namerava vključiti strokovne svetovalce, da bi podprli različne vidike tega projekta. Konkretno, za podporo izvajanju vidikov projekta bo zaposlila strokovnjake na področju izdelave spletnih strani, ugotavljanja skladnosti in upravljanja osebnega in lahkega orožja. Ti svetovalci bodo izbrani na podlagi odobrenega postopka zaposlovanja.

6. **Ustreznost**

Ta projekt je vključno z njegovimi cilji, dejavnostmi in rezultati usklajen z več strategijami in političnimi dogovori Evropske unije.

Strategija EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo iz leta 2018

Cilj strategije EU o osebnem in lahkem orožju je „usmerjati celostne, kolektivne in usklajene evropske ukrepe za preprečevanje in zajezitev nedovoljenega pridobivanja osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva (...) ter za povečanje preglednosti in odgovornosti v zakoniti trgovini z orožjem.“ ([2]) Strategija o osebnem in lahkem orožju iz leta 2018 določa posebne ukrepe za upravljanje zalog ter EU zavezuje k podpori sodelovanja in pomoči pri izvajanju akcijskega programa ZN, vključno z upravljanjem zalog; spodbuja in izvaja standarde in dobre prakse za ravnanje z osebnim orožjem (ISACS [zdaj MOSAIC]) in strelivom (IATG).

Sistem EU AAMVS bi prispeval k prizadevanjem EU za izvajanje strategije o osebnem in lahkem orožju iz leta 2018:

— Preprečevanje preusmerjanja in povečanje preglednosti v okviru zakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem je eden od zastavljenih ciljev sistema AAMVS. Sistem EU AAMVS lahko podpira ocene tveganja preusmerjanja, ki se izvajajo pred izdajo izvoznih dovoljenj.

— Podpira lahko sodelovanje in pomoč na področju upravljanja zalog, tako da opredeli slabosti v sistemu upravljanja in deluje kot orodje za spremljanje sprememb ali izboljšav v praksi.

— Metodologija samoocenjevanja spodbuja izvajanje MOSAIC in IATG kot standardov, na podlagi katerih se meri ugotavljanje skladnosti.

Akcijski načrt EU za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem za obdobje 2020–2025

Akcijski načrt EU za obdobje 2020–2025 o trgovini s strelnim orožjem za obravnavo nedovoljene trgovine v EU in partnericah iz jugovzhodne Evrope (Zahodni Balkan, Moldavija in Ukrajina) priznava, da je treba povečati varnost zalog v jugovzhodni Evropi in podpira regijo Zahodnega Balkana ([3]). Načrt predvideva tudi povečanje varnosti upravljanja zalog, oblikovanje predpisov in spremljanje ustrezne skladnosti ([4]). Ukrep 4.2 zahteva spodbujanje boljšega upravljanja zalog na območju Sahela.

Čeprav sistem EU AAMVS nima regionalne usmerjenosti, lahko podpre prizadevanja za opredelitev strukturnih pomanjkljivosti v praksah končnega uporabnika pri upravljanju zalog. Metodologija samoocenjevanja je še posebej primerna za ugotavljanje pomanjkljivosti pri predpisih o varnosti.

Skupno stališče EU o izvozu orožja iz leta 2008 (skupno stališče EU) in prostovoljna navodila za uporabnike skupnega stališča ([5])

Skupno stališče EU vsebuje osem meril, ki določajo štiri sklope tveganj, ki jih morajo države članice obravnavati kot razloge za zavrnitev izvoznega dovoljenja, in štiri sklope dejavnikov, ki jih morajo države „upoštevati“ pri ocenjevanju vloge za izvozno dovoljenje. Merilo 7 se nanaša na „obstoj tveganja, da se bo vojaška tehnologija ali oprema v državi, ki kupuje, uporabila za druge namene ali pa jo bodo ponovno izvozili pod nezaželenimi pogoji“ kot dejavnik, ki bi ga izvoznik moral upoštevati. V skupnem stališču je navedeno tudi, da mora izvoznik pri presoji tveganja preusmeritve upoštevati „sposobnost države prejemnice, da uporabi učinkovit nadzor izvoza“.

Navodila za uporabnike skupnega stališča EU, ki zagotavljajo dodatna, vendar nezavezujoča navodila o tem, kako izvajati določbe tega dokumenta, izvoznike poziva, naj preučijo, ali je v državi prejemnici (*a*) „upravljanje zalog in varnost“ „zadosten standard (vključno z MOSAIC in IATG)“; in (*b*) ali obstajajo „znani primeri težav z izginjanjem zalog“ ([6]).

([2]) Svet Evropske unije, Sklepi Sveta o sprejetju strategije EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo, Bruselj, 19. november 2018, 13581/18,<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/sl/pdf>.

([3]) Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Akcijski načrt EU za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem za obdobje 2020–2025 (opomba 30).

([4]) Glej cilj 7 časovnega načrta za trajno rešitev problema nedovoljenega posedovanja in neustrezne uporabe osebnega in lahkega orožja (SALW)/strelnega orožja in pripadajočega streliva ter trgovine z njimi na Zahodnem Balkanu do leta 2024, London, 10. julij 2018, <https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>.

([5]) Skupno stališča Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme, (opomba 7).

([6]) Svet Evropske unije, Navodila za uporabnike Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP (kot so bila spremenjena s Sklepom Sveta (SZVP) 2019/1560), str. 129.

Navodila za uporabnike se nanašajo na pomen učinkovite varnosti in upravljanja zalog ne le v zvezi z izvajanjem merila 7 in oceno tveganja preusmeritve, temveč tudi v zvezi z uporabo meril 1 in 2 Skupnega stališča EU, ki zajemata spoštovanje mednarodnih obveznosti oziroma spoštovanje človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava. Konkretno, v Navodilih za uporabnike je navedeno, da je upoštevanje standardov, predvidenih v akcijskem programu ZN, vključno s tistimi, ki zajemajo upravljanje zalog, pomembno za oceno, ali prejemniki spoštujejo mednarodne obveznosti v skladu z merilom 1 ([7]). Poleg tega se Navodila za uporabnike sklicujejo na obstoj „ustreznih postopkov" za „upravljanje zalog in varnost, vključno s presežkom orožja in streliva" ter na obstoj težave v smislu „težav s krajami in izginotjem zalog" v navedeni državi končnega uporabnika kot elementa, ki jih je treba upoštevati pri oceni obstoja tveganja, da bi se izvoženo orožje lahko uporabilo v nasprotju s človekovimi pravicami ali mednarodnim humanitarnim pravom glede na merilo 2 ([8]).

Skupno stališče EU in Navodila za uporabnike zagotavljajo tudi ustrezne smernice za izmenjavo informacij, ki so pomemben sestavni del sistema AAMVS. Člen 4 skupnega stališča EU zahteva, da si države članice izmenjujejo informacije o zavrnitvah izvoznih dovoljenj in da se posvetujejo, ko razmišljajo o odobritvi dovoljenja, ki je bilo „skoraj povsem enako" dovoljenju, ki ga je prej zavrnila druga država članica. Ta določba je dodatno okrepljena s členom 7 skupnega stališča EU, ki od držav članic zahteva, da okrepijo svoje sodelovanje in spodbujajo usklajenost na področju nadzora nad izvozom orožja z „izmenjavo ustreznih informacij" ne le o zavrnitvah, temveč tudi o politikah izvoza orožja. Navodila za uporabnike spodbujajo države članice k izmenjavi informacij v okviru Delovne skupine za izvoz konvencionalnega orožja (COARM) in tudi prek „spletnega sistema COARM oziroma – če se zdi ustrezna oznaka „Restricted" –, prek sporočil COREU". Izmenjava informacij bi morala zajemati tudi informacije, ki bi bile lahko koristne za druge države članice pri preprečevanju nevarnosti preusmeritve ([9]).

Skupno stališče EU določa jasne povezave med uveljavljeno politiko in sistemom AAMVS. Povezava je bila vzpostavljena s Sklepom Sveta (SZVP) 2020/979, sistem EU AAMVS pa je bil posebej zasnovan za podporo organom za nadzor izvoza pri uporabi merila 7 iz skupnega stališča EU, saj služi kot tehnično orodje, ki lahko zagotovi analizo varnostnih in zaščitnih ukrepov, ki jih izvaja morebitna država uvoznica. Uporabljena metodologija je skladna z Navodili za uporabnike pri ocenjevanju standarda glede na obstoječo mednarodno sprejeto dobro prakso. Člen 4 skupnega stališča določa tudi politično utemeljitev za komponento izmenjave informacij sistema EU AAMVS.

Sklep Sveta (SZVP) 2021/38 z dne 15. januarja 2021 o vzpostavitvi skupnega pristopa glede elementov dovoljenj za končnega uporabnika v okviru izvoza osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva

Sklep Sveta 2021/38/SZVP vzpostavlja skupni pristopa glede elementov dovoljenj za končnega uporabnika v okviru izvoza osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva ([10]). Sklep vključuje „neobvezna elementa", ki se neposredno nanašata na sistem AAMVS in bi ju lahko na zahtevo držav članic vključili v dovoljenje za končnega uporabnika: (c) da se državi izvoznici omogoči odpravljena dostava na kraju samem; (d) da se priskrbijo zagotovila, ki dokazujejo sposobnost končnega uporabnika za varno in zanesljivo upravljanje orožja in streliva, vključno s sposobnostjo varnega in zanesljivega upravljanja zalog, kjer bo blago skladiščeno.

V sistem AAMVS se lahko vključi metodologija preverjanja po dobavi v podporo preverjanju trditev, navedenih v samooceni, na kraju samem. S tem bo raven zagotovila še višja.

([7]) Svet Evropske unije, Navodila za uporabnike Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP (kot so bila spremenjena s Sklepom Sveta (SZVP) 2019/1560), str. 24.

([8]) Svet Evropske unije, Navodila za uporabnike Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP (kot so bila spremenjena s Sklepom Sveta (SZVP) 2019/1560), str. 58.

([9]) Svet Evropske unije, Navodila za uporabnike Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP (kot so bila spremenjena s Sklepom Sveta (SZVP) 2019/1560), str. 159.

([10]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/38 z dne 15. januarja 2021 o vzpostavitvi skupnega pristopa glede elementov dovoljenj za končnega uporabnika v okviru izvoza osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva, Uradni list Evropske unije, L 14, 18.1.2021,str. 4, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=SL.

7. **Komunikacijska strategija in strategija za povečanje prepoznavnosti**

Skupina AMAT bo sprejela vse potrebne ukrepe, da javnost seznani z dejstvom, da ta projekt financira EU, v skladu s Zahtevami o komunikaciji in prepoznavnosti v okviru zunanjega delovanja EU iz leta 2018, ki jih je objavila Evropska komisija. Na podporo Evropske unije bo opozorjeno tudi v vabilih in drugih dokumentih, ki bodo razdeljeni udeležencem različnih dogodkov. Skupina AMAT bo zagotovila, da bo EU, kjer je to mogoče, zastopana na dogodkih, ki jih podpira ta sklep.

Natančneje, EU bo priznana kot vodja projekta na vseh regionalnih in mednarodnih dogodkih, na katerih bo predstavljen sistem AAMVS. Sistem EU AAMVS bi bil lahko odlična motivacija za druge regionalne organizacije, zato bo skupina AMAT spodbujala in podpirala prizadevanja EU za promocijo orodja v različnih okoljih nadzora nad oborožitvijo. Predstavniki EU bodo povabljeni, da podajo pripombe, logotip EU pa bo prikazan v predstavitvah in oglasih.